

Nodyn crynodeb o gyfarfod - 19 Mai 2021

Presennol

- Clare Marx, Cadeirydd GMC (Cadeirydd)
- Sophie Brookes, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Cyfarwyddiaeth Gorfforaethol y GMC
- Steve Burnett, Aelod o'r Cyngor y GMC
- Iona Collins, BMA Cymru
- Darren Griffiths, Archwilio Cymru
- Mair Hopkin, Academi Colegau Meddygol Brenhinol Cymru
- Chris Jones, Llywodraeth Cymru
- Paul Jones, Ysgol Feddygol Abertawe
- Robert Khan, Cyfarwyddwr Cynorthwyol Materion Cyhoeddus a Swyddfeydd Cenedlaethol y GMC
- Phil Kloer, Bwrdd Iechyd Hywel Dda
- Des Kitto, Bwrdd y Cyngorau Iechyd Cymunedol
- Push Mangat, AaGIC
- Charlie Massey, Prif Weithredwr y GMC
- Sara Moseley, Pennaeth Cenedlaethol Cymru y GMC
- Stephen Riley, Ysgol Feddygol Caerdydd
- Neil Roberts, Cyfarwyddwr Adnoddau y GMC
- Peter Saul, Academi Colegau Meddygol Brenhinol Cymru
- Suzanne Shale, Aelod o'r Cyngor y GMC
- Keshav Singhal, BAPIO Cymru
- Manel Tippett, Rheolwr Polisi a Materion Allanol y GMC (nodiadau)

Croeso a Chyflwyniad y Cadeirydd

- 1 Croesawodd y Cadeirydd sawl mynychwr newydd, gan gynnwys Sara Moseley, Pennaeth newydd GMC Cymru. Gwnaeth hi'r sylw fod y cyfarfodydd rhithiol wedi'n galluogi i barhau sgysiau pwysig a diolchodd i aelodau am fynychu.

Adolygiad o Weithredoedd Blaenorol

- 2 Cafodd diweddariad ar weithredoedd o'r cyfarfod diwethaf 20 Hydref 2020 ei ddarparu ac roedd yn cynnwys:
  - Cyfarfodydd â sawl rhanddeiliad i rannu'n data ar y gofrestr i helpu hysbysu'r gweithlu a'r Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil

- Cymorth parhaol i feddygon trwy'n sesiynau addysgol yn enwedig ein sesiynau Croeso i Ymarfer y DU (WtUKP)
- Ymgysylltu rheolaidd â Swyddogion Cyfrifol i ystyried eu systemau ar gyfer atgyfeirio meddygon at ein prosesau addasrwydd i ymarfer ac i rannu gwybodaeth ar safonau.

Diweddariad y Prif Weithredwr

3 Darparodd Prif Weithredwr y GMC ddiweddariad cryno ar ein gwaith. Nododd fod:

- Ein pwerau brys, wedi'u dyfarnu i gynorthwyo'r ymateb i Covid-19, yn dal mewn grym gyda dros 25,000 wedi'u cofrestru yn y DU ar y Gofrestr Frys Dros Dro, gan gynnwys 1100 yng Nghymru
- Mae heriau mwy i feddygon o dramor yn dod i mewn i'r wlad ac mae'n rhaid i ni ystyried hyn wrth weithredu Strategaeth Gweithlu Cymru
- Rydym yn croesawu ymgynghoriad yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Lloegr) (DHSC), *Regulating Healthcare Professionals, Protecting the Public*, fydd yn caniatáu hyblygrwydd helaethach, yn enwedig yn ein prosesau addasrwydd i ymarfer
- Rydym yn parhau i baratoi MAPau fydd yn dod yn hanfodol i'r heriau gweithlu a wynebwn.

Cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant

Golwg allanol

- 4** Cyflwynodd Dr Philip Kloer, Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol ym Mwrdd Iechyd Hywel Dda y gwaith a ymgwymerwyd gan y bwrdd iechyd i adnabod a mynd i'r afael â materion ynghylch cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant (ED&I) i'r Fforwm.
- 5** Ar ôl cyfres o ymarferion gwrando, sefydlodd y bwrdd iechyd grwpiau allweddol gan gynnwys Grŵp BAME â chynrychiolaeth ar y Bwrdd, graddfa staff, arbenigwr cyswllt, grŵp meddygon arbenigedd (SAS) i adolygu'r Siarter SAS, a Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar fwlio ac aflonyddu. Maen nhw hefyd wedi penodi Aelod Annibynnol BME i'r bwrdd a Chyfarwyddwr Meddygol Cynorthwyol BME.
- 6** Mae Hywel Dda wedi symud sawl cynllun ymlaen, gan gynnwys treialu mentora o chwith ac maen nhw'n cyflwyno hyfforddiant ymwybyddiaeth gwyliedydd trwy gydweithrediad â Phrifysgol Abertawe. Maen nhw hefyd yn adolygu atgyfeiriadau anghymesur i'w prosesau disgyblaethol, gan ffactoreiddio recriwtio, ymsefydlu a chymorth parhaus.
- 7** Mae'r bwrdd iechyd yn parhau i wrando a dysgu gyda chyfleoedd am ragor o gydweithio i fynd i'r afael â gwahaniaethu a rhannu ymarfer da trwy weithio trwy'r gadwyn ac arweinyddiaeth drugarog.

- 8** Amlygodd Neil Roberts uchelgeisiau newydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y GMC i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau hiliol hirsefydlog mewn atgyfeiriadau anghymesur a chyrhaeddiad gwahaniaethol. Mae timau allgymorth yn gweithio gyda Swyddogion Cyfrifol i weld sut maen nhw'n gallu gwneud gweithleoedd yn fwy cynhwysol a chefnogol. Mae'r GMC wedi ymuno â Chynghrair Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant y Cyngor Ysgolion Meddygol sydd newydd ei ffurfio a bydd angen cynlluniau gweithredu arnom o gyrff addysg a hyfforddi i sicrhau bod amrywiaeth yn cael ei adlewyrchu'n well ym mhob agwedd o addysgu a dysgu meddygol.
- 9** Amlinellodd Neil hefyd ein huchelgeisiau i'r GMC ddod yn sefydliad tecach trwy sefydlu a chyhoeddi targedau a mesurau ar gyfer amrywiaeth mewn cyflogaeth, recriwtio a chynorthwyo staff BME, a darparu arweinyddiaeth gynhwysol.
- 10** Gwnaeth Sara Moseley y sylw fod Llywodraeth Cymru wedi cynhyrchu'r Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hiliol ar gyfer ymgynghoriad sy'n gallu cael ei ddwyn ymlaen gan y Llywodraeth newydd a phartneriaid dros y blynyddoedd i ddod. Mae rhai o'r gweithredoedd manwl yn y Cynllun yn ddrych o'n huchelgeisiau ni ar gyfer mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn hyfforddiant a chwynion wedi'u gwneud yn erbyn staff BME.
- 11** Amlygodd Sara bwysigrwydd ein sesiynau addysgol, yn enwedig o gwmpas Croeso i Ymarfer y DU, a sut fydd y rhain yn cael eu teilwra i gynulleidfa Gymreig pan fyddwn yn dychwelyd i hyfforddi wyneb yn wyneb. Cyfeiriodd hi'r Fforwm hefyd at yr adroddiad newydd *Good Conversations, Fairer Feedback*, sy'n amlygu'r cysylltiad rhwng adborth, llesiant a pherthyn diwylliannol ac atgoffodd aelodau o ddata ein gweithlu sy'n gallu helpu dod â'r strategaeth gweithlu newydd yn ei blaen.

Trafodaeth

- 12** Gwahoddodd y Cadeirydd aelodau o'r Fforwm i drafod cynlluniau a gweithgareddau yng Nghymru sy'n gallu hwyluso gweithio ar y cyd. Roedd meysydd a drafodwyd yn cynnwys:
  - **Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil:** Mae Cynllun arfaethedig Llywodraeth Cymru yn cwmpasu pob agwedd o fywyd ac mae'n anelu at gael Cymru i fod yn wlad wrth-hiliol. Mae'n croestorri cylch gorchwyl pob sefydliad a gynrychiolir yn y Fforwm ac mae cyfle ac archwaeth am weithio ar y cyd ar weithredoedd a deilliannau allweddol.
  - **Gweithio o'r gwaelod:** Mae'n rhaid i newidiadau ddod o'r llawr i fyny, a mynd i'r afael â materion pan fydd pryderon yn cael eu nodi gyntaf. Nid yw llawer o gwynion a godir yn glinigol ond yn bersonol eu natur a gallant gael eu datrys yn anffurfiol. Clywodd y Fforwm am Femorandwm Dealltwriaeth BAPIO â Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro sy'n darparu ymyrraeth uniongyrchol gydag eiriolwyr profiadol BAPIO.

- **Arweinyddiaeth:** Mae'n rhaid inni sefydlu egwyddorion arweinyddiaeth gadarnhaol a thrugarog sy'n creu diwylliant i gwynion gael eu codi ac i fynd i'r afael â rhagfarn ddjarwybod. Cydnabu'r Fforwm y gwaith mae AaGIC wedi ei ddwyn ymlaen gyda Michael West ar sefydlu egwyddorion arweinyddiaeth drugarog mewn byrddau iechyd.
- **Sesiynau ymsefydlu gwell:** Mae sesiynau ymsefydlu'n bwysig i'r holl staff newydd ond yn enwedig i'r rheini sy'n dod o dramor. Cydnabu'r Fforwm bwysigrwydd WtUKP y GMC ac mae archwaeth i'r GMC weithio gydag AaGIC a byrddau iechyd i deilwra'r sesiynau a'u cyflwyno ledled Cymru.
- **Cyrhaeddiad Gwahaniaethol:** Sefydlodd AaGIC y Bwrdd Cyrhaeddiad Gwahaniaethol ym Medi, yn cwmpasu sawl sefydliad gan gynnwys prifysgolion Abertawe a Chaerdydd. Mae gan y rhai sy'n arwain rhaglenni hyfforddi Gyrhaeddiad Gwahaniaethol yn eu swydd ddisgrifiadau. Y nod yw sicrhau bod y rhai sydd mewn perygl o Gyrhaeddiad Gwahaniaethol yn gallu adnabod triniaeth ac ymddygiadau annheg yn gynnar ac yn cael eu cyfeirio at Uned Cymorth Proffesiynol AaGIC am gymorth ychwanegol.
- **Data:** Mae data o ansawdd da yn galluogi ymarfer a pholisïau seiliedig ar dystiolaeth. Mae gan y GMC ac eraill gyfoeth o ddata sy'n gallu cael ei driongli i gynorthwyo gweithlu mwy cynaliadwy. Mae hyn yn cael ei arddangos mewn data ar Gyrhaeddiad Gwahaniaethol ac rydym yn falch fod hyn yn weithred yn y Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil newydd.
- **Meddygon SAS:** Mae meddygon SAS yn parhau i brofi cyfyngiadau o gymharu ag ymgynghorwyr. Mae arolwg meddygon SAS a Locwm y GMC yn amlygu'r cyfyngiadau hyn ac yn darparu meysydd ymarfer gorau. Adnabu'r Fforwm feysydd ar gyfer gweithio ar y cyd o gwmpas hyn, gan gynnwys ailsefydlu grŵp SAS AaGIC.

Crynodeb Gweithredol

- 13** Cynigiodd y Cadeirydd ei diolchiadau i holl aelodau'r Fforwm, gan ddatgan bod y ffordd rydym yn trin eraill yn trosglwyddo i'r ffordd rydym yn gofalu am ein cleifion a bod gwell gofal i'n cleifion yn dod gan feddygon sydd wedi'u cefnogi'n well.
- 14** Gwahoddodd y Cadeirydd y Prif Weithredwr i roi crynodeb byr o'r drafodaeth. Nododd:
  - Y pwysigrwydd o berthnasedd y GMC ym mhob un o'r pedair gwlad a'r angen am ymagwedd unigryw at ein gwaith yng Nghymru
  - Y gydnabyddiaeth o lefel wirioneddol o ymrwymiad i Gydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant yng Nghymru, wedi'i ddangos gan y Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil

- Gweithio o'r gwaelod i wella materion moesol ynghylch cydraddoldeb fydd yn helpu gwella gofal i gleifion ac yn adeiladu gweithlu cynaliadwy
- Ein hymrwymiad i'n targedau ein hunain, gan wybod mai dim ond trwy weithio gyda chydweithwyr ar draws y system y gallwn gyflawni
- Meddygon SAS a'u pryderon ynghylch diffyg cynhwysiant, cymorth a rhagolwg a sut y gallwn fynd i'r afael â materion allweddol yn gyflym trwy weithio gydag eraill.

Gweithredoedd a gytunwyd i'r GMC i:

- Ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Hil, gan ddarparu ein safbwyntiau ar ddata, cyrhaeddiad gwahaniaethol a delio â materion yn gynnar.
- Rhannu ein data ar feddygon SAS â'r Arweinydd SAS AaGIC newydd, Cyflogwyr GIG, a Phwyllgor Meddygon yr SAS yn BMA Cymru. Defnyddio'r data i ffurfio meysydd ar gyfer cydweithio i wneud gwelliannau lle'n bosibl, ac amlygu meysydd ymarfer da
- Ehangu ein hymgysylltu â grwpiau sy'n cynrychioli cymunedau lleiafrifedig, gan gynnwys y Fforwm BAME newydd yn BMA Cymru, i ddeall y prif faterion a thrafod sut y gallwn gynorthwyo orau
- Gwella ansawdd sesiynau cynefino, yn dysgu gwersi o'r adroddiad Fair to Refer, cydweithio â AaGIC a Byrddau Iechyd i ddarparu ac ehangu sesiynau lleol Croeso i Ymarfer y DU ledled Cymru.
- Rhannu ein briff ag aelodau'r Fforwm ar Ddiwygio Rheoleiddiol.

15 Dyddiad cyfarfod nesaf UKAF Cymru: **Dydd Mercher, 20 Hydref 2021.**